

Verslag eerste informatieavond aanwonenden Zonneweide De Heul

Datum: 6 september 2021

Locatie: Lekdijkhuis, Provincialeweg 69, Schalkwijk

Aanwezig: Aanwonenden (9), CDE (3), COH (1), BHM (3), Eelerwoude (2)

Meesturen:

- presentatie Bert Smit - Coöperatie Duurzaam Eiland
- Beleidskader Zonnevelden gemeente Houten

PROGRAMMA

Opening door Marije Nellestein, BHM Solar

Presentatie aanleiding voor project De Heul door Bert Smit, voorzitter Coöperatie Duurzaam Eiland

Toelichting projectplanning door Marije Nellestein, BHM Solar. Zij maakte melding van de mogelijkheid voor individuele gesprekken over zorgen en wensen; begin oktober een inloopavond voor omwonenden in De Wiese.

Uitleg over het verdere verloop van de avond door Marije Nellestein, BHM Solar

Eerste reacties van aanwonenden

- Het projectgebied is zeldzaam vruchtbare grond tussen twee waterrijke gebieden. Gebruik voor een zonneveld is niet passend
- Het is moeilijk dat we in Schalkwijk ruimte moeten opofferen voor elektriciteit die elders wordt gebruikt
- Waarom moet hier een zonneveld komen terwijl nog heel veel daken niet vol met zonnepanelen liggen

Aansluitend verdeelden de aanwezigen zich in twee groepen. Groep 1 sloot zich gedurende 30 minuten aan bij de **Landschapstafel** onder leiding van Frank Fahrnich van Eelerwoude. Groep 2 sloot zich aan bij de **Ontwikkeltafel** met de beide coöperaties, onder leiding van Freek Wisseloo van BHM. Na omstreeks 30 minuten wisselden de twee groepen van tafel.

Omdat de gesprekken aan de beide tafels uitliepen kon vanwege het gevorderde uur **geen plenaire afsluiting** worden gehouden. Een aantal aanwonenden bleek nog enige tijd om na te praten.

Onderdeel landschappelijke inpassing

Groep 1

- Het zonneveld dient zo ver mogelijk van het dorpslint af te komen liggen
- Hebben geen behoefte aan een nieuwe recreatieve route
- Natuurontwikkeling niet gewenst, bang dat de bijkomende beheermaatregelen niet worden nageleefd. Waardoor er veel ruigte en verwildering ontstaat wat vervolgens hazen ed. aantrekt wat niet gewenst is. (ook omdat jacht niet meer mogelijk is?)
- Kavelstructuur dient behouden te blijven
- Agrarische sector is de drager van Schalkwijk
- Schouwpaden belangrijk. Via beide zijdes dienen de sloten onderhouden te kunnen worden.
- Zien graag dat het zonneveld ingepakt worden middels singels die refereren naar de fruitteelt. Vanaf de provinciale weg en de Zuwedijk wil men geen zicht op de panelen.
- Toegangsweg via de kanaaldijk waar ook de containers en trafo's worden geplaatst.
- Een boer heeft de gronden van het plangebied nodig om een aaneenschakeling met zijn andere gronden te hebben. Een doorsteekroute voor landbouwverkeer is zeer wenselijk
- Fruitbomen
- Geen wilgen (teveel onderhoud, slecht voor het vee en belemmeren onderhoud van de sloten)

Groep 2

- Zicht op het zonneveld niet gewenst, liever de beleving van een fruitgaard middels een singel dan tegen een glasplaat kijken.
- Aangrenzende grondeigenaar wil dat het zonneveld minimaal 100m vanaf zijn erfgrens begint. De tussenruimte enkel agrarisch in te richten.
- Vanaf de provinciale weg en de Zuwedijk wil men geen zicht op de panelen. Andere zijdes maakt niet uit.
- Nieuwe wandelroute is gewenst in de vorm van bijvoorbeeld een klompenpad. Hiermee krijgt de Schalkwijker er ook wat voor terug. Recreatie kan een meerwaarde voor Schalkwijk en de toekomst bieden.
- De wandelroute moet geen route worden waar men enkel tussen de panelen loopt. Een groene route waarbij het agrarische karakter van Schalkwijk beleefbaar blijft.
- Een speelse route waardoor men een leuk ommetje loopt en kan genieten van het gebied.
- Hagen, elzensingels, dubbele rijen etc
- Diversiteit qua beplanting in de groenstructuren
- Uitkijkpunt over de polder/eiland van Schalkwijk (aan de achterzijde van het plangebied).
- Bij het uitkijkpunt informatie over de (cultuur)historie van het gebied en bijv. het zonneveld. Daarnaast ook een rustpunt/bankjes/zitgelegenheid

Onderdeel beleid - techniek - participatie

Groep 1

- Zorgen over de landschappelijke inpassing van de zonnepanelen, dat ze van alle kanten zichtbaar zijn
- Wel beter dan de andere kant van Schalkwijk, daar is de grond drassig en is het Unesco Werelderfgoed, en het is ook goed in te passen zodat het minder opvalt
- Zorgen dat het zonneveld de ontwikkeling van bedrijven aan de Provincialeweg beperkt
- Zorgen over de afstand van het zonneveld tot de woning
- Wie heeft er de regie over waar straks welke zonnenvelden komen?
Reactie: de gemeente heeft beleid gemaakt. Zie de kansenkaart in het Beleidskader Zonnenvelden. Daarin staat ook de limiet voor het aantal hectare zonneveld per gebied. De gebiedstabel zit achterin het Beleidskader. Het is te downloaden van de gemeentewebsite.
- Is dit project zonder subsidie rendabel?
Reactie: nee, we hebben subsidie nodig.
- Waarom hebben jullie dit perceel uitgekozen?
Reactie: het ligt in het groene deel van de kansenkaart, het ligt niet te ver weg van een aansluitstation van Stedin, er zijn geen grote belemmeringen op het gebied van cultuurhistorie, archeologie of natuur
- Zonnepanelen zijn lelijk maar fruitteelt die met plastic wordt overkapt ook. Kunnen er geen zonnepanelen boven zachtfruit?
Reactie: dat zou een mooie vorm van dubbel ruimtegebruik zijn. Bij andere projecten wordt op het zonneveld voedergras geproduceerd. De aanwezigen vinden dat dubbel ruimtegebruik het zonneveld acceptabeler maakt. Beplanting die biodiversiteit stimuleert, of een voedsel- of plukbos. Of ontsluiting van het zonneveld om te kunnen wandelen. Groep 1 wordt verzocht dit mee te nemen naar de landschapstafel.
- Wat gaat de coöperatie doen?
Duurzaam Eiland wil lokaal eigenaarschap behartigen om ervoor te zorgen dat er lusten terugvloeien in het gebied. De insteek is om eigenaar te zijn en exploitatie te doen van het zonnepark. Zo vloeien de lusten terug in de gemeenschap. De coöperaties zijn nu een paar maanden met de ontwikkelaars aan het kijken hoe 100%

lokaal eigenaarschap gerealiseerd kan worden.

Daarvoor willen de coöperaties geld uit de gemeenschap ophalen. Zij zijn geen projectontwikkelaar die er voor de korte termijn inzitten en dan de boel weer verkopen. De coöperaties willen invloed en controle houden zodat ze aan het eind van de looptijd het park kunnen afbreken, of misschien eerder, als er andere technologische oplossingen zijn.

- Moet het bestemmingsplan worden gewijzigd?
Reactie: nee. Als het project doorgaat krijgen de initiatiefnemers een uitzondering om het perceel 25 jaar te gebruiken voor een zonneveld. Daar zit een opruimplicht aan vast. Daarna kan het weer agrarische grond worden. Aan het einde van de looptijd kan de grondeigenaar weer over het perceel beschikken.
- Kunnen we de 5 hectare natuur na die 25 jaar niet behouden voor de gemeenschap?
Reactie: als de pachtperiode is afgelopen heeft de grondeigenaar het weer voor het zeggen. Alleen als de gemeenschap die 5 hectare van de grondeigenaar koopt. Advies: bespreek het met hem.
- Wat is de ervaring van de ontwikkelaars met energicoöperaties?
BHM Solar doet in de regio veel projecten met energicoöperaties. Van belang is, de coöperatie er tijdig bij te betrekken. Als het proces al te ver is, zijn al veel kosten gemaakt en moet er in te weinig tijd teveel gedaan worden. Hier in Schalkwijk zijn de coöperaties in een vroeg stadium betrokken. Zo blijft de invloed van de coöperaties op het zonnepark groter. Een voorbeeld van een BHM-project is het initiatief in Rijnenburg. Daar heeft BHM de energicoöperatie er heel vroeg bij betrokken en doorlopen ze nu alle fases gezamenlijk.
BHM ambieert niet om tot in lengte van dagen eigenaar te blijven, maar wil dat de coöperatie 100% lokaal eigenaar wordt. BHM heeft geloof in de coöperatieve ontwikkeling als successleutel in de energietransitie.
- Wens: kan vastgelegd worden dat er niet binnen 750 m van dit project nog een ander zonneveld komt?
Reactie: dat is een kwestie voor de gemeente. De initiatiefnemers kunnen de wens wel overbrengen, maar er geen invloed op uitoefenen.
- Wanneer kan de bouw van het zonneveld starten?
Reactie: dat hangt af van het vergunningtraject en de ontwikkeling van het project. Het meest realistische scenario is bouw eind 2023 of begin 2024.
- Waar komen de omvormers en transformatoren te staan, hoe wordt de toegang ingericht en waar komen de onderhoudspaden?
Reactie (aan de hand van de tekening): momenteel zijn de toegangs- en onderhoudswegen aan de noordzijde van het park, dus aan de kanaalzijde. Het inkoopstation komt aan de grens met de openbare weg. Dit is een eis vanuit Stedin, omdat ze er o.a. voor onderhoud bij moeten kunnen. De omvormers komen zo ver als mogelijk van de bebouwing.
Één van de aanwonenden tekent op de tekening welk deel achter zijn huis hij vrij wil laten blijven, waar een aarden wal met beplanting zou passen, en hoe een wandelroute zou kunnen worden gemaakt door het zonnepark.
- Hoe hoog worden de panelen?
Reactie: we gaan op dit moment uit van circa 2 meter op het hoogste punt. We moeten rekening houden met de richtlijnen uit het Beleidskader Zonnenvelden. Tegelijk willen we zichtlijnen openhouden. We moeten ook balans vinden tussen hoge en lage plaatsing. Hoge plaatsing is beter voor de biodiversiteit, de bodem en de opbrengst, lage plaatsing betekent dat het zonneveld minder in het zicht ligt.
- Hoe komen de zonnepanelen te liggen, en wat wordt er gedaan aan schittering?
Reactie: we weten nog niet precies hoe de panelen komen te liggen. Netbeheerder Stedin heeft een voorkeur voor oost-west, voor de biodiversiteit is een zuidopstelling beter. In het plan maken we visualisaties zodat u op voorhand weet hoe het eruit komt te zien. Doordat de zonnepanelen aan het zicht zijn onttrokken verwachten we weinig problemen met schittering.

- Zijn zon-volgende en doorzichtige panelen mogelijk?
Reactie: we noteren uw suggestie en zullen die meenemen. We zouden het graag willen. Maar de ervaring leert dat deze technologie over het algemeen niet rondgerekend kan worden.
- Netbeheerders in andere provincies hebben het over netcongestie. Is er hier in Schalkwijk wel voldoende capaciteit voor een aansluiting?
Reactie: Stedin heeft een nieuwe zware stroomkabel aangelegd van Laagraven naar Houten-Zuid. Daar wordt een middenspanningsstation gebouwd. Daarop kan het zonneveld worden aangesloten. Netcongestie is een hele grote uitdaging in de energietransitie. Het is een technisch verhaal op landelijk niveau, en gaat vooral over de hoogspanningsleidingen van TenneT.
- Hoe werkt het met de financiële participatie?
Reactie: wij vinden het belangrijk dat de inwoners kunnen meedoen. Uw mening telt. Over de inrichting van financiële participatie komt later meer informatie vanuit de coöperaties. Dat kan op het moment dat we weten hoeveel geld er nodig. Maar eerst moeten we samen met u het plan voor het zonneveld uitdenken.

Groep 2

- Voornamelijk dezelfde zorgen en vragen als in groep 1.
- Zorgen over de locatie en versnippering. Niet tegen zonnepanelen, maar het is kostbare landbouwgrond. Er zijn betere locaties voor zonnevelden dan hier op Schalkwijk.
Reactie: in de gebiedstabel van de gemeente in het Beleidskader Zonnevelden staat een overzicht met alle gebieden die de gemeente als zoekgebied ziet. Hierbij staat ook de maximum oppervlakte van zonnevelden per zoekgebied. Elke kleur geeft aan hoe geschikt een gebied zou kunnen zijn. Groen is geschikt, oranje zal een zeer goed plan moeten hebben en rood is vrijwel kansloos.
Het Beleidskader Zonnevelden is op 8 juli door de gemeenteraad vastgesteld. Het is gepubliceerd op de website van de gemeente Houten.
- Hoeveel hectare zonneveld komt er?
Reactie: voor de periode tot 2025 in totaal 100 hectare, daarna waarschijnlijk nog meer. Van de 100 ha is al 45 ha vergund. Het gaat nu om de resterende 55 ha.
- Hoe zitten de coöperaties in dit project? Gaan jullie voor het groene gebied? De gemeente heeft dit besloten, was Duurzaam Eiland er op tijd bij betrokken?
Reactie: de coöperaties gaan niet voor specifieke gebieden. De ontwikkelaar heeft de grondpositie al vastgelegd voordat de coöperaties betrokken waren. Pas daarna zijn we aan de samenwerking begonnen. Het Beleidskader Zonnevelden stuurt op lokaal eigendom. Het biedt ook goede criteria om verschillende projecten met elkaar te vergelijken. De gemeente gaat ervan uit dat er voor de nog te vergunnen 55 ha een aantal projectvoorstellen wordt ingediend. Er valt voor de gemeente straks wat te kiezen.
- Waarom worden niet eerst de daken volgelegd voordat we aan zonnevelden op landbouwgrond beginnen?
Reactie: ook als we alle daken zouden kunnen volleggen hebben we zonnevelden nodig om genoeg energie op te wekken. Bij het opstellen van het Beleidskader heeft de gemeente ook gekeken naar de Zonneladder. Daarin staat dat de betrokken partijen eerst kijken of zonnepanelen op gebouwen gelegd kunnen worden. Daarna pas op ongebruikte terreinen in bebouwd gebied. Buiten de bebouwde kom gaat de voorkeur uit naar het combineren van functies.
- Wie heeft de brieven rondgebracht voor deze informatieavond?
Reactie: die zijn verzorgd door Coöperatie Duurzaam Eiland.
- Over welke technische zaken is er in groep 1 gesproken?
In de vorige groep is een schets gemaakt waarin transformatoren verder weg van de bebouwing komen te liggen en we hebben het gehad over oriëntatie, reflectie, biodiversiteit, bodemkwaliteit.

- Kan het zonneveld wel worden aangesloten?
Reactie: er wordt in Houten-Zuid een nieuw middenspanningsstation gebouwd, daarop kan het zonneveld worden aangesloten.
- Wordt er rekening gehouden met het opslaan van elektriciteit?
Reactie: uw suggestie nemen we mee en we kijken welke mogelijkheden we daarvoor in het plan kunnen opnemen.
- Wordt het verslag van de informatieavond met de aanwezigen gedeeld?
Reactie: ja, zowel van de Landschapstafel als van de Ontwikkeltafel.
- Welke participatie is er mogelijk?
Reactie: procesparticipatie is de eerste stap, daarvoor zijn we vandaag bij elkaar. De ontwikkelaars kijken wat er speelt, welke zorgen en wensen er zijn, verwerken die in de plannen. We koppelen dat terug tijdens de volgende inloopavond. Daarvoor wordt een grotere groep uitgenodigd. De inbreng van beide avonden verwerken we in het plan dat we op 1 nov indienen bij de gemeente. Als we geselecteerd worden zullen we een verdiepingsslag maken. Daar organiseren we dan ook weer gesprekken en bijeenkomsten voor.
Daarnaast is er financiële participatie. Hierin trekken de ontwikkelaars samen op met de coöperaties. Het streven is naar 100% lokaal eigenaarschap van de coöperaties. Zodat we de revenuen zoveel mogelijk terug kunnen laten vloeien in de gemeenschap. Ook voor financiële participatie houden we gesprekken en inloopavonden. Maar we hebben eerst een projectplan nodig.
- Moet ik lid worden van de coöperatie om invloed op het plan te kunnen uitoefenen?
Reactie: via de coöperatie heb je meer zeggenschap, maar (gratis) lidmaatschap is niet verplicht. De ontwikkelaars en de coöperaties willen graag een project dat iets toevoegt, en geen schade toebrengt aan de omgeving. Als daar zorgen over zijn, neem dan alsjeblieft rechtstreeks contact op. We komen graag langs om die te bespreken. En er is - als we er met elkaar niet uitkomen - altijd de juridische mogelijkheid van een planschadeverzoek.